

REVISORERNA
Handläggare
Anders Marmon

Direkttelefon
010-831 41 35

Datum
2021-10-21
Ert datum

Vår beteckning
Rev/21013
Er beteckning

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Granskning av Cancervården - uppföljning

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2021” har revisorerna aktualiserat en uppföljande granskning avseende Cancervården.

Den nu aktuella uppföljande granskningen har genomförts av Helseplan på uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer. Syftet har varit att granska om Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, säkerställer att cancervården bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ett jämlikhetsperspektiv tillfredställande sätt med en god tillgänglighet. I uppföljningen ingår även att se i vilken utsträckning Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden följt upp arbetet samt om de synpunkter som framfördes i revisorerens tidigare granskning ”Granskning av cancervården – Landstinget i Värmland” (2017) åtgärdats.

I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande sammanfattande iakttagelser och rekommendationer:

Den samlade bedömningen är att Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, till viss del säkerställt att cancervården bedrivs på ett ändamålsenligt och ur jämlikhetsperspektiv tillfredsställande sätt med en god tillgänglighet, men att det finns utvecklingsområden att ta fasta på, vilka beskrivs vidare nedan.

Revisionsfrågor:

- **Har Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden vidtagit aktiva åtgärder utifrån de nationella riktlinjerna samt har aktuella vårdprogram implementerats?**

Helseplan bedömer att Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämningen inte synes ha vidtagit några aktiva åtgärder, mot bakgrund av att spårbarhet saknas i protokoll med mera. Dock bedömer vi att det i verksamheten har vidtagits aktiva åtgärder. Implementeringen av de nationella vårdprogrammen är ett pågående arbete och samtliga ska innefatta tydliga riktlinjer och rekommendationer för hela vårdförloppet. Helseplan bedömer att det saknas en tydlig koppling mellan Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdragsgivning till förvaltningen samt förvaltningens eventuella redovisning av utförda uppdrag då det inte finns dokumentation om cancervård av de för granskningen aktuella diagnoser, vårdförlopp eller SVF i möteshandlingar och protokoll.

- **Är riktlinjerna och vårdprogrammen kända på verksamhetsnivå och används kunskaperna i det interna kvalitets- och utvecklingsarbetet?**

Helseplan bedömer att det finns god följsamhet till riktlinjer, vårdprogram och rutiner i Region Värmland. Det är emellertid en utmaning för verksamheterna att RCC:s regionala handlingsplaner och de regioninterna planeringsprocesserna inte är synkroniserade. Detta kan leda till svårigheter för att skapa en sammanhållen styrning inom cancervården.

Helseplan bedömer vidare att riktlinjerna och vårdprogrammen är kända på verksamhetsnivå. Kunskaperna används delvis i det interna kvalitets- och utvecklingsarbetet, genom till exempel kunskapsstyrningsrådet och LPO, men vi bedömer att fortlöpande arbete i form av utbildningsinsatser om SVF och revidering av vårdprogram behöver ske.

- **Har Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden vidtagit åtgärder för att säkerställa att cancervården ges på ett jämlikt sätt?**

Helseplan bedömer att Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden delvis har vidtagit åtgärder för att säkerställa att cancervården ges på ett jämlikt sätt. Bland annat har detta skett genom införandet av SVF, nationella riktlinjer, rutinbeskrivningar, o s v. Resultat av ledtidsmålen visar emellertid mindre jämlika processer och ledtider mellan olika diagnoser.

- **Är tillgängligheten till cancervården god?**

Helseplan bedömer att tillgängligheten till cancervården delvis är god. Bröstcancer uppvisar bättre tillgänglighet än övriga aktuella diagnoser. Tillgängligheten i Region Värmland mätt i ledtider har förbättrats från 2019 till 2020. Det återstår emellertid arbete då ingen av de för granskningen aktuella diagnoser uppnår ledtidsmålet.

Vidare bedömer Helseplan att Region Värmland inte tillräckligt säkerställer patientens delaktighet, involvering och emotionellt stöd då resultat av PREM-enkäten visar på lägre resultat inom dessa områden.

- **Hur har cancervården påverkats av corona-pandemin, till exempel vad gäller förändrade arbetssätt och tillgänglighet?**

Helseplan bedömer att cancervårdens arbetssätt inte har påverkats av coronapandemin. Cancervården har prioriterats och arbetet har skett efter beslutade ledtidsmål. Tillgänglighet till cancervård har delvis påverkats av coronapandemin givet att ledtider inom vårdförloppen 2019 till 2020 har förbättrats.

Helseplan bedömer vidare att en effekt av coronapandemin är att färre patienter har sökt vård. Detta kan medföra att fler patienter kommer att söka vård och verksamheterna bör ha beredskap för att ta emot ett ökat söktryck.

- **Har åtgärder vidtagits med anledning av de iakttagelser och rekommendationer som revisorerna framförde i den ursprungliga granskningen (2017)?**

Helseplan bedömer att rekommendationer från den ursprungliga granskningen delvis har tagits i beaktning och övergripande har åtgärder vidtagits med anledning av de iakttagelser och rekommendationer som revisorerna framförde 2017.

Det kvarstår arbete för att fortsatt förbättra ledtider, kommunikation till patienter samt intern utbildning och kompetensutveckling. Det kvarstår även arbete för säkerställande att samtliga enheter i vårdförloppen har verktyg för att analysera statistik i realtid. Det kvarstår att genomföra en riskanalys ur ett cancervårdsperspektiv avseende de olika vårdcentralernas tillgänglighet och samt vidta åtgärder för att hantera dessa risker.

Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderas, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, att:

- *förstärka styrning, intern kontroll och uppföljning av följsamhet till nationella riktlinjer och vårdprogram.*
- *säkerställa att löpande utbildningar om SVF av vårdpersonal sker för utveckling av det interna kvalitets- och utvecklingsarbetet samt säkerställer att RCC:s regionala handlingsplaner och de regioninterna planeringsprocesserna synkroniseras.*
- *tillse att Standardiserade vårdförlopp följs upp, att nationella riktlinjer efterlevs samt att jämlikhetsperspektivet beaktas inom cancervården samt beakta orsakerna till skillnaderna i SVF-ledtider.*
- *säkerställa att det finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för patienters delaktighet och involvering samt emotionella stöd, säkerställa att resurser finns tillgängligt för att uppnå ledtidsmål för SVF, samt säkerställa att det finns ändamålsenliga riktlinjer för att nå ledtidsmålen. Främst förbättringspotential avseende ledtider finns inom behandlingsform kirurgi och strålning för samtliga diagnoser.*
- *säkerställa beredskap för att säkra vård om det blir högre antal sökande när pandemin stannat av.*

Revisorerna översänder härmed rapporten och emotser Regionstyrelsens och Hälso-och sjukvårdsnämndens svar, med redogörelse för vilka åtgärder styrelsen och nämnden avser att vidta, senast den 23 mars 2022.

Ingela Wretling
ordförande

Kristina Bengtsson Nilsson
vice ordförande